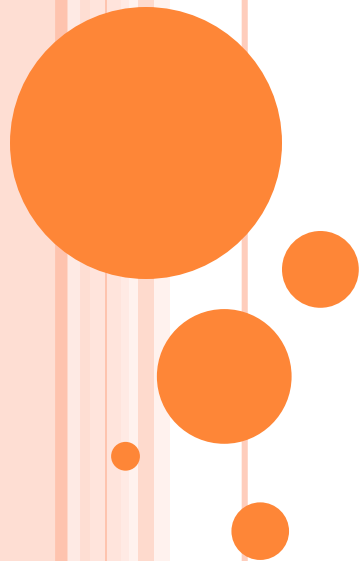

NOZOKOMIÁLNÍ NÁKAZY

Ošetrovatelství
1. ročník

CÍL:

- vysvětlí pojem nozokomiální nákaza
- vysvětlí základní pojmy: dezinfekce, bariérová péče, sepse, asepse, epidemie aj.
- Vyjmenuje druhy NN
- Popíše cestu přenosu NN

NOZOKOMIÁLNÍ NÁKAZY

- nákaza, která vznikla s pobytem ve zdravotnickém zařízení v lůžkové či ambulantní části
 - vzniká v souvislosti s poskytováním nemocniční, ambulantní i následné péče.
- **Specifické nemocniční nákazy**

jsou typické pro některá odborná oddělení a způsobují např. komplikované hojení operačních ran
- **Nespecifické nemocniční nákazy**

jsou takové nákazy, které se dostávají do nemocničního prostředí zvenčí

Specifické nemocniční nákazy

- charakteristické pro některá oddělení, původci nákaz se rozšiřují do celého prostředí
- vyskytují se na stěnách, nábytku, předmětech, oděvech, rukou personálu
- např. **hnisání, novorozenecké infekce, hepatitida B, zlatý stafylokok(MRSA)**

Nespecifické nemocniční nákazy

- jsou přineseny do zdravotnického zařízení zvenku
- způsobují např. průjmy, chřipku, apd.

Druhy nozokomiálních nákaz:

- a) ranné infekce
- b) kožní infekce
- c) gastrointestinální infekce
- d) močové infekce
- e) respirační infekce
- f) sepse
- g) virová hepatitis typu B

Ranné infekce

- vznikají v souvislosti s operací, porušením celistvosti kůže a sliznic
- nejčastější původci: stafylokok a streptokok
- zdrojem je personál nebo jiný pacient
- přenášejí se přímým stykem

Gastrointestinální infekce

- infekce zažívacího traktu
- těžká průjemová onemocnění
- původci: salmonely, stafylokok
- zdroj potravin, špatná hygiena stravování, přenašeč – příprava potravin
- přenos špatnou hygienou rukou

Močové infekce

- při výkonech na močových cestách
- zdrojem mohou být i jiní pacienti
- přenos nástroji, pomůckami při výkonech, vzdušnou cestou
- původci: streptokok, tyčinky, kvasinky

Respirační infekce (dýchací ústrojí)

- záněty horních cest dýchacích, záněty plic
- původce: viry, stafylokok, bakterie, pneumokok
- zdrojem jiní pacienti, i sám nemocný, personál
- přenos vzduchem, přes inhalátor, ventilátor
- častá příčina úmrtí u oslabených nemocných (staří lidé, malé děti)

Sepse

- postihuje nemocného celkově a vážně ohrožuje jeho zdravotní stav
- původci: různí
- přenos: nedostatečná hygiena, dekontaminace pomůcek, prostředí

Virová hepatitis typu B

- přenos kontaktem s krví, nesterilní pomůcky a nástroje
- původce: virus
- postihuje i zdravotnický personál
- poranění kůže či sliznice, (např. injekční jehlou) vždy ošetřit a zapsat do knihy úrazů

Prevence nemocničních nákaz

Protiepidemický režim- vysoká hygienická úroveň:

- používání ochranného oděvu
- ústenky, boty, ochranné rukavice
- přistupovat k nemocným až po umytí rukou
- individualizace pomůcek pro osobní hygienu, teploměry, podložní mísy, používat výhradně sterilní pomůcky k výkonům

Prevence nemocničních nákaz

Dekontaminační postupy- odstraňujeme původce, patří úklid, mytí a praní

- myjeme je vždy ponořené pod hladinou
- nikdy je neoplachujeme pod proudem tekoucí vody - vzniká infekční aerosol
- dá se odstranit tímto způsobem až 95 % původců nákaz
- dezinfekce, sterilizace

PODPŮRNÉ FAKTORY pro vznik infekce

- **věk**
- **oslabení imunity**
- **základní onemocnění** (jaterní, nádorové, kožní, cukrovka, závažné onemocnění ledvin, onemocnění krve, neurologické poškození, těžké onemocnění srdce)
- **jiné infekce** (HIV, chřipka, zápal plic, apd.)
- **užívání léků** (léky na léčbu nádorů, steroidy, antibiotika)
- **úrazy** (popáleniny, bodné a střelné rány, úrazy, chirurgické výkony, žilní a močové katetry)

DŮSLEDKY nozokomiálních nákaz

- zhoršení původního onemocnění, eventuálně smrt
- prodloužená hospitalizace
- nutnost užívání dalších antibiotik
- pacient se stává zdrojem šíření infekce
- zvýšení finančních nákladů na léčbu

PREVENCE nozokomiálních nákaz

- **zjištění a vyloučení zdroje infekce**
- **přerušení cesty přenosu (izolace zdroje nákazy)**
- **zvýšení odolnosti k infekci**

VYLOUČENÍ ZDROJE INFEKCE

- užívání pracovních ochranných pomůcek
- vyhledávání infekčních původců v krvi a krevních derivátech
- sterilní nástroje a oblečení
- čisté povlečení a nezávadná potrava
- dodržování správných pracovních postupů a nařízení personálem (hygienicko-epidemiologický režim)

PŘERUŠENÍ CESTY PŘENOSU

- dodržování zásad správného mytí a dezinfekce rukou a účelný a cílený úklid podstatně snižují výskyt nozokomiálních nákaz !!!
- důležitá je tzv. bariérová ošetrovací technika

Doporučená literatura

- Kelnarová Jarmila a kolektiv, GRADA, Publishing 2009, ISBN 978-80-247-2830-8
- ROZSYPALOVÁ, M., ŠAFRÁNKOVÁ, A.
Ošetřovatelství I. Informatorium, 2002.
ISBN: 80-86073-96-3

PODSTATOVÁ, E. *Mikrobiologie, epidemiologie, hygiena*. EPAVA Olomouc, 2001.
ISBN: 80-86297-07-1.

1. Vyjmenujte alespoň čtyři zásady protiepidemického režimu nemocnice.
2. Vysvětlete pojmy: asepse, sepse, nozokomiální nákaza a bariérová ošetrovatelská péče

DĚKUJI ZA POZORNOST

